

Curium.

Het is wonderlijk, hoe spoedig dwaze bedenkzels algemeen geloofd en verteld worden, zelfs in onzen tijd. Ettelijke malen ben ik in de laatste maanden opgebeld of aangeschreven met verzoek om inlichtingen betreffende het eenvoudige buitenhuis tegenover de R.C. Kerk van Oegstgeest, dat sinds 1909 bovenstaanden naam draagt.

Met een enkel woord wil ik daarom een eind maken aan de verwarring en vergissing daaromtrent, zonder daarop nader in te gaan.

Even bewesten het gesticht, Duinzicht" bestaat nog een betrekkelijk smal 18e eeuwsch buitentje, dat langen tijd bewoond werd door den in Oegstgeest en omgeving welbekenden arts Biljouw en later door diens weduwe. Het was een eenvoudig optrekje met vrij grooten tuin, dat aan de Leidsche familie van Lelyveld tot zomerverblijf strekte in het begin der negentiende eeuw.

In 1835 werd dit bezit gekocht door Cornelius Lodovicus baron van Wijkerslooth, heer van Schalkwijk en Weerdesteyn, die sinds geruimen tijd in de omgeving van Leiden eene buitenplaats wilde aankopen, doch nergens had kunnen slagen. Deze hoogst merkwaardige figuur uit de eerste helft der 19e eeuw was 25 Mei 1786 te Haarlem geboren, als zoon van den Baron des H. R. Rijks Hendrik Jacob en Anna Maria Catharina Barones Ram van Schalkwijk, vrouwe van Schalkwijk, Weerdesteyn enz. In 1811 tot priester gewijd, was hij van 1816-1833 hoogleeraar in de theologie aan het grootseminarie van Warmond. Op 7 Febr. 1832 benoemde Paus Gregorius XVI hem tot bisschop van Curium in partibus infidelium. Curium lag op Cyprus. De bisschopswijding had door het dralen van de Nederlandsche regeering met hare toestemming, eerst 15 Sept. 1833 plaats te Munster in Westphalen. Zoo werd hij de eerste bisschop in Nederland na de hervorming en 20 jaar vóór de herstelling der hiërarchie.

Zijne groote verdiensten voor het Katholieke onderwijs en voor de missie vindt men opgeteekend in zijne korte levensbeschrijving door Mgr. Hensen in Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek III. Eene zijner voornaamste stichtingen was het Gymnasium St. Willebrord te Katwijk a.d. Rijn, dat bijna eene eeuw daar bleef bestaan en thans naar den Haag is overgebracht. Kort voor zijn dood, 10 Nov. 1851 op Duinzicht voorgevallen, had hij op zijn goed het gesticht Duinzicht, dat thans nog zeer vergroot bestaat, doen verrijzen. Het overige vaste goed was bestemd voor de opleiding van seculiere missionarissen, doch werd nooit als zoodanig in gebruik genomen, daar de missie in onze kolonien geheel in handen der ordensgeestelijken geraakte.

Mgr. van Curium, zooals hij in de wandeling genoemd werd, had het door hem in 1835 gekochte bezit door aankoop vergroot en daarop ten Z. van het oude huis een eenvoudig doch deftig woonhuis gebouwd 1), terwijl de bij een Hollandsch buitengoed onontbeerlijke koepel ten W. van het huis aan den weg verrees. Een kleiner zitje werd ingericht op den hoek van het bezit, waar nu nog een duintje aanwezig is, niet ver van den ingang van het Oranjepark. Alles wat ten Zuid-Westen daarvan lag had behoord aan den Heer G. J. Hoppesteijn, raad van Leiden (1772 - 1832), die 's winters in Leiden woonde en verder Rhijngcest tot zomerverblijf had. Voor het grootste gedeelte, althans aan den straatweg,

bestond het uit bosch en met toestemming van den nieuwen eigenaar, G. C. van der Hoef, liet Mgr. een koepeltje plaatsen op de plek, waar thans het huis Curium staat. Van daaruit had hij een gezicht op het drukke kruispunt, waar de wegen naar Leiden en den Haag zich splitsen en tevens op de laan, die naar de oude Katholieke Kerk, thans woning van het hoofd der R.C. School, voerde.

1)Dit huis, na zijn dood verlaten, werd niet alleen voor voorbijgangers, doch ook voor de meeste Leidenaren een mysterieus gebouw, waarover de wildste fantasiën werden gedebiteerd en ook geloofd. Doorgaans dacht men, dat de sluiting na eene bepaalde reeks van jaren zou worden opgeheven. De zaak was eenvoudig deze, dat men het testament moest naleven, ook met het oog op de familieleden van den erflater en dus aan het gebouw geene andere bestemming mocht geven. Bij de inrichting van huis en plaats, waren de waterpartijen ook uitgebreid.

De bisschop was een weldadig man en in het dorp door alle gezindten zeer gezien. Een en ander heb ik over hem in dit opzicht verteld in het Leidsch Jaarboekje 1915, toen ik den koster A. van Konijnenburg herdacht. Van hem en andere oude inwoners van Oegstgeest, die Mgr. zelf nog gekend hadden, had ik zoo veel gehoord over dezen merkwaardigen man, dat ik besloot hem ter eere het huis, dat ik in 1909 huurde, naar zijn titel te noemen en ofschoon ik slechts ruim 4 jaren in Oegstgeest mocht wonen, is die naam door opvolgende bewoners gehandhaafd tot den huidigen dag.

Al geeft men doorgaans aan een gehuurd huis geen naam, de aanwezigheid van twee naamgenooten, geen familieleden, in Oegstgeest, dreef mij daartoe en ik was verheugd daarvoor de toestemming te erlangen van den toenmaligen eigenaar, den Heer G. C. van der Hoef, kleinzoon van den bovengenoemde.

Duinzicht, niet bewoond, verviel en in het begin dezer eeuw in zulke mate, dat alles wat daar nog van waarde was aan inboedel, gedeeltelijk naar het Seminarie van Warmond gebracht werd en het overige verkocht.

Het ingewaterde huis strekte in het tweede jaar der mobilisatie nog ten onderdak van eenige troepenafdeelingen, doch na hun vertrek was afbraak noodzakelijk en hetgeen overbleef was in korten tijd geheel verdwenen, bij de toenmalige vraag naar bouw materiaal.

April 1931. BIJLEVELD.

Leidsch Jaarboekje 1931, pag. 47 t/m 50